

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1996-1997

8 oktober 1996

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR MEDIABELEID

Interpellatie van de heer Willy Kuijpers tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over het doorbreken van het VTM-monopolie

Interpellatie van de heer Dirk Van Mechelen tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de gevolgen van de Europese regelgeving inzake televisie

Interpellatie van de heer Carl Decaluwé tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de Vlaamse mediawetgeving in Europees perspectief

Met redenen omklede motie

Commissie voor Mediabeleid

Dinsdag 8 oktober 1996

VOORZITTER : Mevrouw Marijke Dillen

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.08 uur.*

Interpellatie van de heer Willy Kuijpers tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over het doorbreken van het VTM-monopolie

Interpellatie van de heer Dirk Van Mechelen tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de gevolgen van de Europese regelgeving inzake televisie

Interpellatie van de heer Carl Decaluwé tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de Vlaamse mediawetgeving in Europees perspectief

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Kuijpers tot de heer Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over het doorbreken van het VTM-monopolie, van de heer Van Mechelen tot minister Van Rompuy, over de gevolgen van de Europese regelgeving inzake televisie, en van de heer Decaluwé tot minister Van Rompuy, over de Vlaamse mediawetgeving in Europees perspectief.

De heer Kuijpers heeft het woord.

De heer Willy Kuijpers : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, het te bespreken gegeven is niet nieuw in Europa. Zij die lang genoeg deel uitmaken van de diverse parlementaire vergaderingen, weten hoe we destijds hebben geïnterpelleerd over de invloed van de verfransende zenders vanuit Luxemburg. Deze interpellaties handelden voornamelijk over de radio. De francophonie dacht aan verfransende uitzendingen die West-Europa gedeeltelijk overspoelden.

Gedurende de voorbije tien jaar liet een tweede feit zich opmerken. Toen men in het Europees Parlement het Groenboek lanceerde, stond iedereen daar huiverachtig tegenover. De grote staten hadden immers hun klassieke omroepen zoals de BBC en de grote Franse zenders, en ze voelden zich veilig in hun staatskasteel. De opkomst van het regionalisme, heeft met zich meegebracht dat de kleinere culturen – kleiner althans wat het aantal inwoners betreft – zich hebben verzameld in de Conferentie van de Regio's. In deze conferentie werden vragen gesteld met betrekking tot het veiligstellen van de cultuur van iedere taal en elk volk.

Een derde gegeven is het toetreden van de Scandinavische landen tot de Europese Unie. Deze hebben een langere traditie op het gebied van het dienstbaar maken van het omroepwezen aan cultuur en samenleving. Ik denk hierbij niet alleen aan Denemarken, maar ook aan Finland. Mijnheer de minister, deze toetreding vormt een reden voor het opnieuw samenbrengen van de kleinere culturen binnen de Europese Unie, om zo samen een initiatief te nemen.

Op dit ogenblik wijken een aantal zenders uit naar het buitenland, vanwaar ze ons bereiken. Dit is nog maar het topje van de ijsberg. Degenen die een bezoek hebben gebracht aan de productiehuisen in het Rijnland – om slechts deze te vernoemen – weten wat ons te wachten staat. Het draait daar immers allemaal om het grote geld en het zendvermogen, dit alles geschraagd door de reclamewerking.

De interpellaties vandaag over de positie van de Vlaamse regering hebben dan ook een buitengewoon karakter. VT4 begon op 1 februari 1995 uit te zenden met een Britse vergunning. Ondertussen werd ook de procedure ingeleid en we weten hoever het hiermee staat. Mijnheer de minister, met zijn allen hebben we de komst van die zender mogelijk gemaakt. Ik spreek me niet uit over de

Kuijpers

kwaliteit van hun uitzendingen, ik deel hun visie op kwaliteit hoegenaamd niet, evenmin als de visie van andere zenders. We moeten een kwaliteitsvorming bewerkstelligen, maar dat is een andere discussie.

Uw voorganger in de Vlaamse regering heeft zich verzet tegen de komst van VT4, dit omwille van het VTM-monopolie. Deze zaak is aanhangig bij het Europees Hof van Justitie. Ik wil erop wijzen dat de Vlaamse Gemeenschap reeds in 1992 werd veroordeeld wegens het overtreden van het Europees recht. Dit is de slechtst mogelijke strategie : de gebeurtenissen op zich af laten komen om al dan niet een veroordeling te krijgen. Daarmee los je het te bespreken maatschappelijk gegeven niet op. Het recente negatief advies van de advocaat-generaal in de zaak aanhangig bij het Hof van Justitie betreffende het kabeldecreet van 1994, doet vermoeden dat we zullen worden veroordeeld, niet alleen als staat maar ook als gemeenschap. De Europese Commissie verklaarde reeds dat het VTM-monopolie onwettig is. De Raad van State heeft in het kader van de VT4-procedure al geoordeeld dat de Vlaamse regering zich niet op dit monopolie mag beroepen om VT4 als dusdanig te verbieden, daar, en ik citeer de uitspraak van de Raad van State : dit monopolie an sich strijdig is met het Europees verdrag. Einde citaat.

Mijnheer de minister, moeten we niet vaststellen dat er op kosten van de belastingbetaler dure en nutteloze procedures worden gevoerd om de belangen van één zender te verdedigen ? Ik wil niet de pleitbezorger zijn van VT4 of VTM, ik wil slechts benadrukken dat het hier slechts om één zender gaat. Dit is niet houdbaar in de toekomst. Het VTM-monopolie kwam tot stand omdat men vreesde dat een commerciële televisiezender in het piepkleine Vlaanderen niet leefbaar was. Men kan dit nalezen in de krantenknipsels uit die tijd. Ook vreesde men voor het verlies van reclame-inkomsten door de geschreven pers, een verlies dat via dat ingewikkelde stelsel moest worden vergoed. Ondertussen moeten we objectief toegeven dat de kleine onderneming VTM een succesnummer is, VTM startte zelfs een tweede net op. Is de oorspronkelijke reden voor die vrees dan dan nog aanwezig ? Op die wijze discrimineert men bovendien de bestaande of nieuwe persuitgevers die geen aandeelhouder zijn. Kan de uitvoerende macht het alleenrecht van VTM nog handhaven ?

VTM heeft, zowel in privé-kringen als in het openbaar, meermaals bedreigd met een schade-eis van

miljarden franken. De kans bestaat dat deze eis de Vlaamse regering via de juridische weg bereikt bij de toelating van VT4. Kan de minister me bevestigen of hij dat dreigement mondeling of schriftelijk heeft ontvangen ? Heeft Vlaanderen er geen baat bij dat zoveel mogelijk productiehuizen zich in Vlaanderen vestigen ? Dit laatste moet worden gezien in het licht van de mogelijkheden en ontwikkelingen van de laatste tien jaar, ook in Vlaanderen, op het vlak van de productie en van kunst en inzet van heel wat jongere mensen. Is het niet nodig een dergelijk gegeven in Vlaanderen op gang te brengen, dit met het oog op het Rijnland en de hele industriële lobby die rond Hilversum is ontstaan ? Moet de minister niet het initiatief nemen om in het kader van het overleg van de Europese regio's, deze regio's samen te brengen en internationale mogelijkheden op te zetten ? Dit ogenblik lijkt me aangebroken, zeker nu de Scandinavische landen, die er dezelfde denkwijze op nahouden, grotendeels zijn toegetreden. Op basis van de vele bezoeken die ik aan Denemarken heb gebracht, weet ik dat mijn woorden volledig zouden worden bijgetreden door het gemiddelde Deense parlementslid.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Mevrouw de voorzitter, dames en heren, dit is zo'n typische interpellatie waarbij het antwoord van de minister belangrijker is dan de vragen die wij formuleren. Ik zou echter een aantal zaken op een rijtje willen zetten.

De reden van deze interpellatie is duidelijk. We hebben vastgesteld dat de Europese ministerraad op 11 juni jongstleden de aangekondigde verstrenging met betrekking tot de vestigingscriteria voor zenders naast zich heeft neergelegd. De ministerraad wil die weg uiteindelijk toch niet inslaan. Er komt géén verstrenging van de vestigingscriteria. Denk hierbij aan het hele debat over de non-domestic licence.

De tweede reden van deze interpellatie is de hernieuwde veroordeling op 10 september van België door het Europees Hof van Justitie in Luxemburg, wegens inbreuken op de procedures die kabelmaatschappijen moeten volgen om het signaal van buitenlandse zenders te verdelen. Het Hof heeft België veroordeeld voor de voorafgaande vergunning die wordt vereist door ons Kabeldecreet. Mijnheer de minister, u steekt de reputatie van uw voorganger naar de kroon : ook u werd, als minister van Media, meermaals door de Europese autoriteiten veroordeeld. Vlaanderen laat daardoor op

Van Mechelen

het Europees forum een bijzonder beschamende indruk na. Terwijl uw minister-president pretendeert te proberen om de Vlaamse Gemeenschap leidinggevend te maken op het vlak van de technologie, slagen we er niet in om een coherente Vlaamse mediawetgeving te ontwikkelen die doorzichtig en duidelijk is voor alle partijen.

Mijnheer de minister, bij de herziening van het kabeldecreet in 1994 hebben we erop gewezen dat die herziening een maat voor niets dreigde te zijn. U ging eens te meer voorbij aan de essentie van de zaak : alle commerciële omroepen zouden op verplichte basis moeten voldoen aan alle bepalingen terzake, ook aan de bepaling dat 50 percent van de aandelen in handen moet zijn van uitgevers van Nederlandstalige kranten en tijdschriften. De meerderheid van toen – die ook de huidige meerderheid vormt – heeft onze stelling nooit willen volgen. Net zoals uw voorganger, blijft u het VTM-reclamemonopolie verdedigen in de veronderstelling dat u hiermee commerciële omroepen zou kunnen tegenhouden.

Een van de redenen waarom ik deze interpellatie houd, is de manier waarop u over mij hebt gesproken. Op het einde van het vorige parlementaire jaar hebt u beweerd dat ik de waterdrager zou zijn van VT4. Ik heb u toen openlijk beschuldigd van intellectuele oneerlijkheid. Daarom eis ik dat u deze bewering met bewijzen staaft, of dat u ze intrekt.

Mijnheer de minister, uit de literatuur van onze besprekingen blijkt duidelijk dat de VLD-fractie altijd heeft gewaarschuwd voor één ding. Bij de herziening van het kabeldecreet in 1994 hebben we het volgende gezegd : als we blijven proberen om decretaal de markt af te schermen voor de komst van een nieuwe commerciële omroep, zal die nieuwe commerciële omroep vanuit het buitenland op ons afkomen en we zullen er op geen enkele manier controle op kunnen uitoefenen. Op geen enkele manier zullen we ervoor kunnen zorgen dat hij zich conformeert aan de Vlaamse decreetgeving. Dat was de essentie van ons betoog. We hebben gezegd dat Vlaanderen, in het kader van de Europese regelgeving, zijn grenzen moet openstellen. Ook de Europese commissaris stelde toen voorop dat het uiteindelijk de markt zal zijn die zal bepalen hoeveel commerciële omroepen er in Vlaanderen leefbaar zijn. Dat is geen uitspraak van een liberaal; dat is een uitspraak van een socialist.

Mijnheer de minister, de VLD was dus absoluut geen waterdrager van VT4. Integendeel, we hebben altijd gevraagd om de grenzen open te stellen. Op deze manier kon de commerciële omroep zich in Vlaanderen vestigen. We hebben ook altijd gesteld dat de meerderheid van de aandelen in handen moet zijn van uitgevers van Nederlandstalige kranten of tijdschriften. Hierdoor zou een stuk van de reclamegelden terugvloeien naar de schrijvende pers, en niet – zoals nu – verdwijnen naar SBS. Mijns inziens was en is dit een correct standpunt. Voorts moeten we ons niet uitspreken over de kwaliteit van VT4. Ik ben wel van mening dat een zekere conformering aan de Vlaamse decreetgeving zeker zou helpen om de kwaliteit te verbeteren.

Evenals uw voorganger, blijft u zich steeds beroepen op het fameuze arrest-Van Binstbergen om te zeggen dat op basis hiervan bepaalde dingen onmogelijk zullen worden gemaakt. De Europese ministerraad is echter op 11 juni tot de conclusie gekomen dat dit niet de oplossing is voor het dossier. De U-bocht-constructie, zoals die op dit moment functioneert, blijft nog steeds mogelijk.

Mijnheer de minister, ik wil u een aantal concrete vragen stellen. Ten eerste, naar aanleiding van het optreden van de Europese commissaris, de heer Van Miert, hebt u een aantal zware uitspraken gedaan. Toch worden we voortdurend geconfronteerd met arresten van het Europees Hof van Justitie. Bent u eindelijk bereid om het kabeldecreet te conformeren aan de opmerkingen van de Europese Commissie, of blijft u achterhoedegevechten voeren ? Indien u het kabeldecreet wilt hervormen, welke artikelen komen dan voor herziening in aanmerking ?

Mijn tweede vraag gaat over het reclamemonopolie van VTM. Ik weet dat de VLD toentertijd deze beslissing mede heeft goedgekeurd. De bedoeling was toen om de commerciële omroep de kans te geven zich te ontwikkelen. Dit is duidelijk gelukt. De tijd is nu gekomen om dat monopolie in vraag te stellen. Ik citeer uit de tekst van de heer Van Miert : wat het monopolie van VTM betreft, blijft de Europese commissaris bij zijn standpunt, namelijk dat dit monopolie niet conform de Europese regelgeving is. In dat verband loopt momenteel een procedure voor de Europese Commissie naar aanleiding van de klacht van VT4 op basis van artikel 90 van het EG-verdrag. De Europese commissaris herhaalt dat er momenteel ook een procedure van de Belgische concurrentieautoriteiten tegen VTM loopt, en dit op basis van artikel 3 van de wet van 5 augustus 1991 tot bescherming van de economische

Van Mechelen

mededinging. De Europese Commissie en de Belgische concurrentieoverheden werken zoveel mogelijk samen, onder meer voor wat het uitwisselen van gegevens betreft. Hierin spelen echter ook procedurevragen een rol. Mijnheer de minister, hoe ver staat de Europese Commissie met de behandeling van de klacht van VT4 ? Hebt u daar gegevens over ? Hoe ver staat in België het onderzoek van de Belgische concurrentieautoriteiten ?

Ik heb ook nog een laatste vraag, ook al stond deze niet expliciet in mijn interpellatieverzoek. In verband met de aandelenstructuur van onze commerciële omroepen gebeurt er momenteel heel wat. Ik stel vast dat de Belgian Media Holding verdwenen is. Binnen de Vlaamse Mediaholding hebben drie grote Vlaamse persgroepen de macht in handen genomen. Is het niet gevaarlijk dat deze groep kwetsbaar wordt ? We stellen immers vast dat een aantal commerciële omroepen gigantische verliezen lijden. Als ik dan de cashflow bekijk van een aantal van deze persgroepen, vraag ik me toch af of ze in staat zijn om zonder problemen dergelijke verliezen op te vangen.

Ik sluit me ook aan bij de vraag van de heer Kuijpers met betrekking tot de schadeclaim. Zijn hierover officiële berichten of is dit voorlopig nog maar een zwaard van Damocles ? Wordt op deze manier de Vlaamse overheid gechanteerd om het reclamemonopolie in stand te houden ? Europees commissaris Van Miert heeft daarover een proefballonnetje opgelaten. Tijdens de hoorzitting op 2 mei poneerde hij dat ook het radioreclamemonopolie van de openbare omroep naar zijn mening niet rechtsgeldig is. Hebt u hieromtrent nog onderzoek verricht ?

In verband met de besprekingen over de wijzigingen aan de Europese richtlijn zou ik graag van u vernemen welke rol België hierin speelt en wat de verhouding hierin is tussen Vlaanderen, Wallonië en Brussel. Zijn er op dit ogenblik coalities in de maak tussen de Europese lidstaten ?

Mijnheer de minister, tot slot zou ik – zoals ik reeds eerder zei – graag duidelijkheid krijgen over uw bijzonder onheuse uitspraak dat ik waterdrager zou zijn van VT4. Op welke gegevens baseert u zich om dergelijke uitspraken in een openbare commissie te lanceren ?

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb al enkele keren mijn ongenoegen geuit, niet alleen over de mediadossiers, maar ook over het Electrabel-dossier en over het optreden van de Europese Commissie. Ik verwijs hierbij naar het krantenartikel van 27 juli met als grote titel België Opnieuw op de Vingers Getikt voor VTM. Dit was de rechtstreekse aanleiding voor mijn interpellatie over de problematiek van het aandeelhouderschap. Blijkbaar heeft de Europese commissaris, de heer Monti, daarover klachten geformuleerd. Volgens hem zou dit in strijd zijn met de Europese wetgeving.

Ik wil er wel onmiddellijk het volgende aan toevoegen. Na de veroordeling van het Vlaamse kabeldecreet met het arrest van december 1992 heeft diezelfde Europese Commissie de opmerking gemaakt over Vlaamse uitgevers. In samenspraak met de Europese Commissie is dan een compromis bereikt. Ook de Europese Commissie is daarmee akkoord gegaan. Zo is men dan tot de huidige mutilatie gekomen met de norm van 51 percent Nederlandstalige uitgevers. Ik vind het dus vreemd dat de Europese Commissie telkens weer op een aantal opmerkingen terugkomt. Mijns inziens is sedert het laatste onderzoek noch het verdrag, noch de richtlijn gewijzigd.

Tijdens de hoorzitting met de heer Van Miert werden er omtrent de zaak van het aandeelhouderschap nog geen problemen in het vooruitzicht gesteld. Ik praat hier duidelijk over het aandeelhouderschap; straks zal ik het eventueel nog hebben over het VTM-monopolie. De heer Van Miert heeft toen het volgende gezegd : VT4 heeft geen afzonderlijke toestemming nodig om op de Vlaamse kabel te komen. Sinds het indienen van de interpellatie is er een uitspraak geweest van het Hof. Het Hof heeft zowel Vlaanderen, Brussel als Wallonië veroordeeld. Men mag dus niet vooraf criteria inbouwen vooraleer men toegang verleent tot de kabel. Dit komt natuurlijk niet als een verrassing; we zagen dit al geruime tijd aankomen.

Die uitspraak van het Europees Hof heeft echter niets te maken met de problematiek van het VTM-monopolie. Ik heb immers de indruk dat sommige collega's een aantal dossiers door elkaar aan het haspelen zijn.

Ik keer terug naar het VTM-monopolie. In juni 1995 heeft de Europese commissaris in de pers opnieuw gezegd dat het monopolie van VTM strijdig is met de Europese regelgeving. De heer Van Miert heeft toen in de commissie gezegd dat hij vóór eind 1995 duidelijkheid zou scheppen in deze

Decaluwé

zaak. Voorlopig is het echter nog altijd wachten op Godot; er is nog steeds niet de minste zekerheid. Ik kan trouwens juridisch aantonen dat het VTM-monopolie perfect verdedigbaar is, ook in Europese context. De heer Van Mechelen verwijst naar het arrest-Van Binstbergen; ik verwijs naar het arrest-De Bove van 1980. Artikel 52 stipuleert duidelijk dat men eventueel in die richting kan denken.

Ik heb ook gelezen dat de Europese Commissie veel zegt, maar dat ze niets kan hardmaken in de kwestie van het VTM-monopolie. De heer Van Mechelen zegt dat er nog altijd sprake is van een contract tussen twee partijen. Mijns inziens is het niet meer dan logisch dat, als een van beide partijen het contract verbreekt, de andere partij in het offensief gaat. Momenteel is er dus nog steeds geen juridische duidelijkheid.

Ook de problemen in verband met VT4 zijn nog altijd actueel. Ik ben niet bang om te zeggen dat VT4 een pulpzender is. Ondertussen is er wel een belangrijke uitspraak geweest van het Hof van Justitie omtrent de problematiek van de non-domestic-licence. Dit is veel fundamenteeler voor het VT4-dossier en eventueel ook voor het VTM-dossier. Dit betekent dat VT4 hoe dan ook een Britse vergunning zal moeten krijgen. Momenteel zijn er een vijftigtal zenders die over een non-domestic-licence beschikken. In Groot-Brittannië zijn er een vijftal zenders die alleen maar een Britse vergunning krijgen. Hiervoor werd ook een veroordeling uitgesproken. Dit betekent dus dat VT4 een Britse zendlicentie zal krijgen. Als die zendlicentie niet wordt verstrekt, gaat VT4 de mist in. Een Vlaamse licentie zal de zender immers ook niet krijgen.

Dat kan juridisch perfect worden onderbouwd. In verband met de commerciële leefbaarheid heeft de heer Van Miert beweerd dat die door de markt zal worden bepaald. Als we het huidige medialandschap bekijken, is er echter niet veel sprake van leefbaarheid: VT4 heeft dit weekend al zijn omroepsters ontslagen, en het succesverhaal van de eerste jaren van VTM zet zich niet voort. We zien een verschuiving ten koste van de televisie, en de reclame wint aan belang. De eigen producties lijden daaronder. We worden momenteel min of meer gegijzeld door de Europese Commissie. Daarom wil ik u een aantal concrete vragen stellen, mijnheer de minister.

Mijn eerste vraag gaat over de monopoliepositie en het aandeelhouderschap van VTM. Wanneer werd u, mijnheer de minister, voor het eerst schriftelijk op de hoogte gebracht van deze klachten, vooral

van de laatste klacht van de Europese Commissie, in verband met het aandeelhouderschap van de Vlaamse commerciële zenders? Welke artikelen van het Verdrag roept de Europese Commissie in voor haar klachten?

Ten tweede, welke procedure moet nu worden gevolgd en welke termijnen zijn hiervoor bepaald?

Ten derde, kunt u een overzicht geven van de lopende procedures en de mogelijke tegenstrijdigheden met de richtlijnen? De heer Van Miert wil de overheidssteun aan openbare zenders herbekijken in Europees perspectief. Stel dat we op een ochtend op de radio van de heer Van Miert vernemen dat de BRTN niet meer kan worden gefinancierd met overheidsgeld, waar staan we dan? Uit de nota's over de BRTN-hervorming blijkt trouwens dat het de bedoeling is allianties aan te gaan met anderen.

Daarom ten vierde, kunnen we op dit vlak ook weer aangesproken worden door de Europese Commissie en welke knelpunten ziet u hierin?

Ten vijfde, wanneer gaat u in de tegenaanval? Ik heb verwezen naar artikel 14 van het Brusselse kabeldecreet. Toen ik mijn interpellatie indiende, had het Hof nog geen uitspraak gedaan. Het is toch merkwaardig dat dit artikel 14 in de recente beoordeling door het Hof niet ter sprake kwam. Klopt dat of niet?

Mijnheer de minister, bent u eventueel bereid via de federale regering ons ongenoegen te uiten over de werkwijze van de Europese Commissie?

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal proberen zo zakelijk mogelijk te antwoorden. Als vroegere uitspraken van mij u diep getroffen hebben, mijnheer Van Mechelen, wil ik me daarvoor verontschuldigen. (*Gelach*)

De Raad van State heeft in januari 1995 beslist het besluit van mijn voorganger, minister Weckx, waardoor VT4 niet op de kabel kon komen, te schorsen. De Raad oordeelde dat VT4 een moeilijk te herstellen ernstig nadeel zou oplopen indien zou worden gewacht op de vernietiging van het besluit. In diezelfde periode nam minister Weckx een positieve beslissing ten aanzien van Kanaal 2. Dat had eenzelfde doelpubliek als VT4 en het verbieden van VT4 zou de machtspositie van VTM verster-

Van Rompuy

ken. VTM zou daardoor een onoverbrugbare voor-sprong nemen op VT4.

In februari 1996 heeft de Raad van State beslist een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie vooraleer de eventuele vernietiging van het besluit uit te spreken. Er werd dus wel geschorst, maar niet vernietigd. De tekst van de Raad van State eindigt met de bepaling dat – ik citeer : In haar reeds aangehaalde verslag de Europese Commissie het zo ziet dat de relevante criteria voor de vaststelling van de plaats van vestiging veeleer betrekking hebben op de echte economische activiteit, zoals de productie van programma's, het opstellen van programmaoverzichten, het uitvoeren van de controle op de uitzending voor ieder programma dan op de telecommunicatieverrichtingen van puur technische aard, overweging waardoor de Raad zich genoodzaakt ziet met toepassing van artikel 177 van het EEG-verdrag een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie. Einde citaat.

De discussie die hier ook werd gevoerd doet de volgende vraag rijzen : wat is het relevant criterium om te bepalen in welke lidstaat een omroep gevestigd is ? De Raad van State zegt op dit ogenblik geen uitspraak te kunnen doen en eigenlijk een prejudiciële vraag moet stellen. Tijdens de Raad van Ministers van juni 1996 kwam de discussie in de nieuwe richtlijn Televisie zonder Grenzen opnieuw aan bod. In de overwegingen wordt gezegd dat de vestiging van een televisieomroep kan worden bepaald aan de hand van een aantal concrete criteria zoals de plaats van het hoofdkantoor van de dienstverrichter, de plaats waar gewoonlijk de beslissingen ten aanzien van het programmeringsbeleid worden genomen, de plaats waar de centrale regelkamer zich bevindt en de plaats waar een aanzienlijk deel van het voor de uitoefening van de televisieopdracht benodigde personeelsbestand zich bevindt.

In de artikels zijn nu een aantal bepalingen opgenomen, waaronder : de omroeporganisatie wordt geacht gevestigd te zijn in een lidstaat. Hierbij zijn er verschillende hypothesen mogelijk. Ten eerste de omroeporganisatie heeft haar hoofdzetel in een lidstaat en de programmeringsbesluiten worden op het grondgebied van die lidstaat genomen.

Ten tweede : indien een omroeporganisatie haar hoofdzetel in een bepaalde lidstaat heeft maar de programmeringsbesluiten worden elders getroffen, wordt die omroeporganisatie geacht gevestigd te

zijn in de lidstaat waar een aanzienlijk deel van het voor de omroepactiviteiten benodigde personeel werkzaam is.

Ten derde : indien een omroeporganisatie haar hoofdzetel in een lidstaat heeft terwijl de programmeringsbesluiten in een derde land worden genomen, wordt zij geacht gevestigd te zijn in de betrokken lidstaat mits een aanzienlijk deel van het voor de televisieomroepactiviteiten benodigde personeel in de lidstaat werkzaam is. Dat is de ontwerprichtlijn waarover de Raad van Ministers nog in discussie is met het Europees Parlement. De heer Van Mechelen heeft gelijk, de Raad van Ministers is niet zo ver gegaan als het Europees Parlement. In de overwegingen komt de Raad van Ministers wel tegemoet aan het Europees Parlement maar in de interpretatie van de artikels bestaat er nog altijd een marge. Wie bepaalt de precieze betekenis van de plaats waar de programmeringsbesluiten worden genomen en de plaats waar de meerderheid van het personeel tewerkgesteld is ? Die twee zijn gekoppeld in een aantal hypothesen zodat de richtlijn nog geen uitsluitel geeft.

Het Hof van Justitie zal voor zijn antwoord op de prejudiciële vraag misschien eerst de definitieve tekst afwachten van de richtlijn Televisie zonder Grenzen. Het antwoord kan in elk geval richtinggevend zijn voor de beslissing of VT4 al dan niet kan worden verplicht hier een vergunning te vragen. We zitten dus nog middenin de discussie. Het antwoord op de prejudiciële vraag is medebepalend voor de houding en het schorsingsbesluit van de Raad van State. We zijn in dit dossier met grote behoedzaamheid opgetreden omdat de auditeur in zijn verslag de mening was toegedaan dat VT4 eigenlijk naar Engeland is getrokken om het VTM-monopolie te ontwijken en dat monopolie achtte hij strijdig met het Europees Recht. De Raad van State heeft in zijn arrest die vernietiging niet opgenomen en de discussie opnieuw aangetrokken.

Wat het VTM-monopolie zelf betreft, moet ik herhalen wat ik hier al een aantal keren heb gezegd. De laatste brief die we van commissaris Van Miert hebben gekregen, dateert van 13 juli 1995. Daarin schrijft hij het volgende, en ik citeer : in bijlage treft u de redenen aan waarom de Commissie meent dat de concessie inzake televisiereclame, verleend aan één enkele niet-openbare televisievereniging die zich richt tot de hele Vlaamse Gemeenschap, een maatregel is die onverenigbaar is met artikel 90 juncto artikel 59 van het EEG-verdrag. De Commissie behoudt zich het recht voor, zich tot de Belgische regering te wenden met een formele

Van Rompuy

beschikking op grond van artikel 90, lid 3, van het EEG-verdrag. Einde citaat.

Het is nu oktober 1996. De procedure loopt blijkbaar nog, maar we hebben er geen enkel bericht meer over ontvangen. We hebben enkel de brief van de heer Van Miert waarin staat dat hij de procedure zal opstarten om via de formele beschikking op grond van artikel 90, lid 3, van het EEG-verdrag het VTM-monopolie op te heffen. We hebben daarop in september geantwoord. Sindsdien hebben we echter niets meer vernomen.

Ik ga in op de vraag hierover van de heer Kuijpers. Het VTM-monopolie staat zwart op wit in een decreet. De dag dat de Europese Commissie ons in alle duidelijkheid zegt dat dit decreet strijdig is met artikel 90 juncto artikel 59 van het EEG-verdrag, zal ik met een decretale bepaling naar het Vlaams Parlement komen teneinde het VTM-monopolie op te heffen. Maar het zou woordbreuk zijn om dat nu al te doen. Dat zou aanleiding kunnen geven tot schadeclaims en kritiek op de Vlaamse regering. Deze lijn hebben we al een hele tijd gevolgd, en komt overeen met het standpunt van heel wat parlementsleden. Ook in de toekomst zullen we ons hieraan houden.

Er zijn enkele vragen gesteld over het aandeelhouderschap van VTM. We hebben inderdaad in de pers vernomen dat de Europese Commissie op basis van een aantal overwegingen heeft beslist om, overeenkomstig artikel 169, een met redenen omkleed advies uit te brengen tegen België wegens overtreding van artikel 52 van het Europees Verdrag. Artikel 44 van onze omroepindex bepaalt dat een minimum van 51 percent van het maatschappelijk kapitaal moet worden ingeschreven door uitgevers van Nederlandstalige kranten en weekbladen. Dit artikel zou strijdig zijn met de vrijheid van vestiging zoals verzekerd door artikel 52 van het Europees Verdrag.

Als we daarover een officieel schrijven ontvangen, zijn we bereid die bepaling aan te passen. Pas na ontvangst van een dergelijk schrijven start de termijn van 40 werkdagen waarbinnen moet worden gereageerd. Dan zullen we daadwerkelijk het nodige doen en de bepaling aanpassen. We zullen er niet over procederen. Dit zal trouwens de houding van de Vlaamse regering zijn in al deze dossiers. Op dit ogenblik is er echter nog geen officieel schrijven van de Commissie met het met redenen omkleed advies.

De heer Willy Kuijpers : Ik luister met aandacht naar wat u zegt. Het heeft vier maanden geduurd voor ik op mijn interpellatieverzoek een antwoord kreeg. Ik heb er wel begrip voor dat dat voor een deel aan de vakantie te wijten is.

Eigenlijk evolueert de markt. Op dit ogenblik voltrekt zich een concentratievorming in de Vlaamse pers. Die pers is dus uitgesloten van een deel van de reclame-inkomsten.

Minister Eric Van Rompuy : We hebben in 1987 een constructie opgezet met VTM. Iedereen van de schrijvende pers had de mogelijkheid om eraan deel te nemen. Een deel heeft daarop ingespeeld, een ander deel niet. Ondertussen heeft ook een aantal uitgevers afgehaakt. Dat is hun beslissing. Uiteindelijk blijft een beperkte groep uitgevers in het aandelenkapitaal van de VTM aanwezig. Dat is een marktgegeven. Bij de start heeft de pers alleszins haar kans gehad. Nu ontwikkelt de markt zich. Nog steeds hebben Vlaamse uitgevers de meerderheid in VTM. Als we die bepaling van 51 percent opheffen, bestaat het risico dat VTM in handen van buitenlanders valt. Dit is nu niet het geval en ik hoop dat het ook niet gebeurt. De betrokkenen hebben zich hieraan gehouden en de aandelen van de Belgian Media Holding zijn aan de groep van Vlaamse uitgevers verkocht. Het had ook anders kunnen zijn.

Mijnheer Kuijpers, we hebben hier te maken met een aantal bepalingen uit het jaar 1987, en proberen hierbij een bepaalde logica te volgen. Er is een Europese wetgeving, er is een marktgegeven en de evolutie zet zich voort. Vanuit de overheid moeten we er enkel voor zorgen dat de wetten worden gerespecteerd. Dat proberen we consequent te doen zonder ons daarbij in een zender te mengen. Ik heb dan ook geen enkel gesprek gehad met de aandeelhouders van VTM over de wijzigingen die de laatste weken zijn gebeurd. Ik heb dat ook maar in de pers vernomen.

Aan degenen die vragen om het VTM-monopolie op te heffen – ik weet niet of u dat ook wenst – zeg ik het volgende. Ten eerste moet men dan het wettelijk kader creëren dat andere zenders toelaat zich hier te vestigen en commerciële televisie maken. De laatste maanden heeft de financiële situatie van VTM en VT4 nochtans duidelijk aangetoond dat de markt in Vlaanderen niet groot genoeg is voor een veelvoud aan commerciële zenders. De markt wijst hier heel duidelijk de richting van de evolutie aan. Het probleem voor de eigen Vlaamse commerciële zender zit in de concurrentie van grote groepen die in Vlaanderen een zender kunnen

Van Rompuy

exploiteren en zich, gezien hun grotere context, kunnen veroorloven gedurende jaren verlies te maken. Zij kunnen met andere strategieën concurreren dan een zender die elk jaar voor voldoende rendabiliteit en dividenden voor zijn aandeelhouders moet zorgen. Dat is een Europees gegeven. Als decreetgever kunnen we er enkel op toezien dat we de Europese bepalingen volgen en dat wij de marktgegevens respecteren.

De heer Dirk Van Mechelen : Mijnheer de minister, nu komen we stilaan tot de essentie van het verhaal. U zegt dat we sinds 1987 steeds dezelfde logica hebben gevolgd. We betwisten dat uw logica logisch is. We worden intussen geconfronteerd met de Europese regelgeving die ons uiteindelijk dwingt de televisiemarkt open te gooien. Wij hebben altijd geargumenteed dat we met het oog op de kwaliteit van die commerciële omroep in Vlaanderen, in vredesnaam beter aan terreinbezetting zouden doen. Wie nieuw commercieel initiatief neemt, moeten we verplichten om zijn televisienet in Vlaanderen op te starten. Hadden we VT4 een Vlaamse licentie kunnen geven, dan waren ze hier opgestart. Op die manier hadden ze zich moeten conformeren aan de Vlaamse regelgeving. Dan hadden we tenminste een stukje bescherming kunnen inbouwen inzake hun aanbod. Dat is iets waarvan u terecht veel belang hecht, mijnheer Doomst. We hadden er bijvoorbeeld voor kunnen zorgen dat ze zich conformeerden aan onze reclamewetgeving.

Wat die aandelenstructuur betreft, ben ik het met u eens dat dit een economisch gegeven is. Als Media-commissie dienen we ons wel te bezinnen over wat er op het terrein gebeurt. De Nederlander Frits Bolkestein heeft het gebeuren in de media een treffende naam gegeven. Hij noemt het een windtunneleffect. Onder druk van de bikkelharde concurrentiestrijd krijgen we bijna een uniformisering van het aanbod op televisie, waardoor we naar verflakking en meer commercie gaan. Als Media-commissie moeten we erover nadenken hoe we hierop reageren. Moeten we voor die concurrentiële omroepen een regelgeving uitwerken zoals we dat voor een deel voor de VTM gedaan hebben met betrekking tot eigen programma's, het weer, kinderprogramma's, reclame en dergelijke ? Of moeten we onze openbare omroep meer feedback geven ? Er is geen duidelijk beleid terzake, mijnheer de minister, en dat verwijt ik u. Hoe moet Vlaanderen zich wapenen in een markt waarin een schaalvergroting optreedt ?

Minister Eric Van Rompuy : Ik ga niet alles herhalen wat ik daarjuist heb gezegd, mijnheer Van Mechelen. Als men in Vlaanderen commerciële zenders wil toelaten of als men, zoals u zegt, zenders die vanuit Londen uitzenden – om VT4 te noemen – de mogelijkheid wil geven om hier een vergunning aan te vragen en zich hier feitelijk te vestigen, moet men het VTM-monopolie opheffen. Zolang de Europese Commissie mij niet zwart op wit bewijst dat het VTM-monopolie strijdig is met een aantal artikelen van het Europees verdrag, zal ik als minister van media geen ander decreet voorstellen. Dat is mijn enige keuze, en dat heb ik nu al vaak genoeg herhaald.

Er is een richtlijn Televisie Zonder Grenzen en de Europese Commissie heeft een aantal stellingen ingenomen die via de pers bekend zijn geraakt en die niet met formele beschikkingen worden hard gemaakt. Dat is de context. Op dat vlak trek ik de lijn door. Het is onmogelijk een anticiperend beleid te voeren.

Het Europees Hof heeft in zijn arrest van 10 september 1996 de Vlaamse Gemeenschap veroordeeld voor de aanmeldingsplicht die in het kabeldecreet wordt voorzien. In artikel 107 van dat decreet staat dat wijzigingen met betrekking tot het doorgeven van nieuwe omroepprogramma's en nieuwe diensten eerst aan de Vlaamse regering ter goedkeuring moeten worden voorgelegd. Het Europees Hof zegt dat die aanmeldingsplicht strijdig is met artikel 2, paragraaf 2 van de televisierichtlijn. We zullen die wetgeving aanpassen. In de loop van de volgende weken zullen we in Vlaams Parlement een ontwerp van decreet voorleggen om hieraan tegemoet te komen.

De vraag van de heer Decaluwé gaat over artikel 14 van het Brusselse kabeldecreet. Dat artikel legt een bijkomende voorwaarde op : een televisie-omroep uit een andere lidstaat mag uitzenden als de programma's ook effectief bestemd zijn voor het publiek van die lidstaat.

De heer Carl Decaluwé : Werd Brussel in dat verband reeds veroordeeld ?

De heer Paul Van de Velde, adjunct-kabinetschef : Neen, Brussel werd veroordeeld omdat zij op het ogenblik dat de procedure werd opgestart, de richtlijn nog niet in wetgevende tekst had omgezet. Nu werd er een nieuwe procedure opgestart. De Brusselse wetgeving stemt ongeveer overeen met de Vlaamse wetgeving en ze zullen dus vlug veroordeeld worden.

Minister Eric Van Rompuy : Wij weten bij voorbaat dat zo'n initiatief door de Europese instanties zal worden afgewezen.

Wat de publieke omroepen betreft, komt er positief nieuws uit het Europees Parlement. Op 19 september 1996 werd daar een resolutie goedgekeurd over de rol van de publieke televisie-omroepen in de multimediasamenleving. De bepalingen over de financiering zijn daarbij zeer belangrijk. Ik citeer : het Europees Parlement de Europese Commissie verzoekt om de overheidsfinanciering van de publieke omroepen als legitiem te blijven beschouwen, op voorwaarde dat ze hun verplichtingen op het gebied van de publieke dienstverlening nakomen. Het parlement dringt er bij de Commissie op aan om haar beleid niet uitsluitend af te stemmen op het vrijwaren van concurrentiebepalingen en het internemarktbeleid, maar ook rekening te houden met het culturele aspect van de audiovisuele sector. Einde citaat.

Er werd hier ook een vraag gesteld over de uitspraken van de heer Van Miert over een aantal onderzoeken in verband met de publieke omroep. We hebben op dit ogenblik niet de minste informatie over het resultaat van die onderzoeken. Ik heb ook nooit begrepen, mijnheer Van Mechelen, dat de heer Van Miert hier verklaard zou hebben dat op dit ogenblik het BRTN-radiomonopolie strijdig zou zijn met Europese bepalingen.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik heb hier uit de uiteenzetting van de heer Van Miert voor mij liggen. De Europese commissaris geeft wel toe dat het reclamemonopolie dat aan de BRTN en de radio werd gegeven, de achilleshiel van het Vlaamse radiolandschap zou kunnen worden. Dat zou althans zo zijn op het ogenblik dat daartegen klacht zou worden ingediend. Hij zegt dus dat er niet wordt gereageerd, omdat er geen klacht werd ingediend. Hij zegt ook dat er een reactie op Belgisch niveau mag worden verwacht, in het licht van de handelsreclame en van de concurrentieregels in België zelf. Als morgen iemand een klacht indient tegen dat BRTN-radiomonopolie in België, dan komen er problemen.

Ten tweede heeft de heer Van Miert in het geciteerde antwoord gezegd dat de Europese Commissie wellicht zal akkoord gaan met de publieke financiering van omroepen. De Commissie stelt zich wel vragen over de verhouding tussen het verwerven van eigen middelen uit reclame-inkomsten gefinancierd met privé-kapitaal enerzijds, en het verwerven van subsidies anderzijds. Men zegt dus eigenlijk hetzelfde als wat wij hier al tien jaar zeg-

gen : zorg er voor dat de openbare omroep met overheidsmiddelen wordt gefinancierd. Volgens de heer Van Miert zou in die discussie het BRTN-radiomonopolie wel eens de achilleshiel van het debat kunnen worden.

Minister Eric Van Rompuy : Als commissaris Van Miert van oordeel is dat er terzake een probleem bestaat, dan moet hij ons maar veroordelen. In dat geval zullen we een initiatief nemen. Ik voer echter geen beleid op basis van hypothesen en verklaringen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Als de SP de verdediging van de Europese Commissaris niet op zich neemt, za ik dat wel doen. Ik vind dat de logica van de heer Van Miert en van de Europese Commissie veel juist is dan die van de regering. Na het betoog van de heer Van Mechelen durf ik dat met verdubbelde kracht benadrukken.

De minister verdedigt zich door te zeggen dat VTM een schadeclaim zal indienen op het ogenblik dat het monopolie wordt opgegeven. Ik ben daar niet van overtuigd. Uit gesprekken met en verklaringen van VTM-verantwoordelijken heb ik begrepen dat zij dat niet zullen doen als de Vlaamse regering op alle terreinen eenzelfde logica hanteert. Anders gezegd : als het monopolie voor de commerciële televisie wordt opgeheven, dan verwachten en eisen zij dat ook het monopolie voor de radio wordt doorbroken. Het gaat hier niet om chantage, maar om een gerechtvaardigde eis. Als de middelen uit de privé-sector worden aangewend voor de commerciële televisie, en als de overheids-televisie en -radio met overheidsmiddelen worden gefinancierd, dan ben ik er van overtuigd dat VTM geen schadeclaim zal indienen.

De inconsistentie van het regeringsbeleid is de oorzaak van de eis van VTM. Elke andere voorstelling van zaken doet onrecht aan wat de heer Van Miert heeft gezegd. Het regeringsbeleid vertoont een gebrek aan logica. De oorzaak daarvan is het akkoord dat u met uw coalitiepartner, de SP, hebt afgesloten. Dat akkoord wil koste wat het wil, het monopolie voor de landelijke radio handhaven. Dat monopolie is de achilleshiel van de problematiek. Daardoor kunnen we geen vooruitgang boeken bij de aanpassing van onze eigen regelgeving aan de Europese realiteit. Zolang dat niet wordt aangepakt, voeren we achterhoedegevechten die niets zullen opleveren.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Met mijn interpellatie wou ik ook het optreden van de Europese Commissie aan de kaak stellen. In het beleid van de Commissie schuilt geen logica. Twee voorbeelden zullen dat aantonen. In de hoorzitting verklaarde de heer Van Miert dat de regionale televisie-omroepen buiten het blikveld van de Commissie blijven, omdat deze omroepen niet grensoverschrijdend uitzenden. Dat is ook voor VTM het geval. Verder zegt de heer Van Miert dat het monopolie van een commerciële omroep kan worden gerechtvaardigd op basis van culturele overwegingen en dat de motivatie van 1986 geen problemen stelt. Door de wijzigingen in het aandeelhouderschap van VTM controleren alleen nog brouwers en bankiers deze omroep. Als ik dus de redenering van de heer Van Miert toepas, dan kan dat. De CLT, de Luxemburgse VTM, heeft vorig jaar een monopolie voor de komende vijftien jaar verworven. Dat gebeurde net voordat de heer Santer voorzitter werd van de Europese Commissie. De heer Santer is een Luxemburger. Ik heb de heren Van Miert en Santer, alsook de gehele Europese commissie, daarover niets horen zeggen : dat monopolie kan blijkbaar wél. Zeggen dat er terzake geen klacht is, is hetzelfde als zeggen dat een autobestuurder die door het rode licht rijdt pas mag worden beboet na het indienen van een klacht bij een politieman. De logica van de Europese Commissie is zoek. Ook in andere mediadossiers kan dat worden aangetoond.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Het Europese Parlement zei onlangs op 11 juli, en ik citeer : verzoekt de lidstaten te zorgen voor een consequente, stabiele en realistische financiering van de publieke omroepen om hun voortbestaan in een concurrerende markt te garanderen zonder dat zij volledig afhankelijk moeten zijn van reclame-inkomsten, opdat zij aan hun publieke verrichtingen kunnen voldoen. Einde citaat. De heer Van Miert heeft zeer duidelijk gezegd dat een gemengde financiering in elk geval mogelijk moet blijven.

De hamvraag is natuurlijk volgens welke verhouding dat moet gebeuren. In Vlaanderen bestaat 90 percent van de middelen uit overheidssubsidies en 10 percent uit reclame-inkomsten. Wat de RTBF betreft, bedraagt dat laatste cijfer zelfs meer dan 20 percent. In zowat alle andere landen doen de publieke omroepen een beroep op gemengde financiering. Met de cijfers voor de BRTN voor ogen zie ik dan ook niet in welk gevaar wij zouden lopen om veroordeeld te worden.

Mijnheer Denys, u bent een voorstander van nationale radio's die op inkomsten uit reclame beroep doen. Dat is een verdedigbare politieke keuze. Ik verdedig hier echter het regeerakkoord en mijn beleidsbrief. We hebben gekozen voor een BRTN met 6 radionetten enerzijds, en lokale radio's anderzijds. We zullen in de loop van de komende maanden een uitvoerig gesprek voeren over de evolutie die zich daar opdringt. Het maxidecreet zorgt er ook voor dat de BRTN geen reclame-inkomsten verwerft. Dat is een bewuste keuze die de wil van de meerderheid van het Vlaams Parlement uitdrukt.

De heer André Denys : Mijnheer de minister, het regeerakkoord verhindert dat we een logisch beleid voeren.

Minister Eric Van Rompuy : Ons beleid houdt rekening met het regeerakkoord, met wat er in het Vlaams Parlement leeft en met wat de Europese Commissie en het Europees Hof ons aan juridische constructies aanbieden. Ons beleid is niet gestoeld op improvisatie : elk beleid à la carte is uit den boze.

De heer André Denys : U handelt zoals de heer Dehaene : u laat de problemen op u afkomen en lost ze slechts op als ze hun negatieve gevolgen laten gelden.

Minister Eric Van Rompuy : Als een richtlijn over televisie zonder grenzen definitief wordt goedgekeurd, dan zullen we onze decreten daaraan aanpassen.

De voorzitter : De heer Kuijpers heeft het woord.

De heer Willy Kuijpers : Uit dit gesprek leid ik af dat u een afwachtende houding aanneemt. Ik blijf op mijn honger zitten inzake onze vraag of u al dan niet een initiatief zal nemen. In de Raad van Europa en in de Conferentie van de Regio's kunnen we gebruik maken van het solidariteitsgegeven. In de Commissie waar tussen de regio's wordt overlegd kan u een initiatief nemen tot herschikking van het medialandschap. Waarom zou dat niet kunnen ? De Catalanen, de Basken, de Ieren en de Finnen zijn grosso modo dezelfde mening toegedaan als deze uit de discussie naar voor komt. Ik zou onze vraag dus willen herhalen.

Ten tweede heb ik goed geluisterd naar wat u over de grensoverschrijdende dimensie hebt gezegd. Mijnheer de minister, wat zal u doen als op 12 oktober Télé Bruxelles – die niet op de kabel mag, maar op het administratiegebouw van Brussel een

Kuijpers

antenne heeft opgesteld – zal uitzenden met een actieradius die tot Antwerpen en Sint-Niklaas reikt? Het zendvermogen zal de helft van Vlaanderen bestrijken. U zal misschien antwoorden niet veel te kunnen doen en de signalen niet te kunnen onderscheppen. Brussel en deze zender worden door dezelfde persoon bestuurd en dit initiatief wordt met veel poeha aangekondigd. Dit is een kaakslag voor de gehele gemeenschap en voor de wetgevende instellingen.

Ten derde leren de notulen van wat ten tijde van president Mitterand in Benin werd gezegd, ons dat de grote Franstalige zenders zich in filialen zullen opdelen. In de sector van de lokale radio's die u erg dierbaar zijn, heren Denys en Van Mechelen, zien we een kartelvorming totstandkomen. Ook op wereldvlak stellen we een kartelvorming vast van de grote Franse zenders. Die zenders passen zich aan de lokale wetgeving aan om hun zogenaamde francité hoog te houden.

Mevrouw de voorzitter, deze drie vragen zijn erg belangrijk. Vooral de tweede vraag is belangrijk. Wat zal de minister nog voor 12 oktober ondernemen met betrekking tot Télé Bruxelles, de zender die in de helft van de Vlaamse huiskamers wil terechtkomen? Dit gebeurt op hetzelfde ogenblik dat een lidstaat-buur de Nederlandstalige uitzendingen in het Rijnland afbouwt.

De heer Carl Decaluwé : Dat maakt geen deel uit van deze interpellatie.

De voorzitter : Mijnheer Decaluwé, we hebben ons in het verleden nooit strikt formalistisch opgesteld.

De heer Kuijpers heeft het woord.

De heer Willy Kuijpers : Mijnheer Decaluwé, ik heb eerbied voor uw interpellatie en voor de uitspraken van de minister. Het antwoord van de minister druist misschien in tegen de wensen van velen, maar is wel een springplank voor verdere discussies. Het grensoverschrijdende aspect neemt toe in omvang en ik geef daar gewoon enkele voorbeelden van. Ik heb u niet geknepen, dus moet u niet zo gillen. Aan de hand van enkele voorbeelden wil ik polsen naar de toekomstige houding van de minister. Ik hoop dat we aan hetzelfde zeel zullen trekken.

Mevrouw de voorzitter, ik vind het nog altijd zeer waardevol dat men de gelegenheid krijgt om te spreken. Daarvoor dank.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik stel vast dat hier het zoveelste pingpongspel wordt gespeeld tussen de Europese commissaris Van Miert en minister Van Rompuy. Tussen hen beiden is fatsoenlijk overleg blijkbaar onmogelijk. Ik betreur dat ten zeerste.

Ik had het daarstraks over de logica. Mijnheer de minister, uw logica is verkeerd. U zou geen voet hebben om op te staan om het reclamemonopolie van VTM te verbreken zonder risico op een schadelclaim. U verwijst daarvoor naar het arrest van 16 december 1992 in zaak C211/91, Commissie tegen het koninkrijk België bij het Hof van Justitie. Hierin staat en ik citeer : heeft geoordeeld dat met dat doel in werkelijkheid wordt nagestreefd de daadwerkelijke mededinging te beperken tot de nationale omroepen, teneinde de reclame-ontvangsten van deze laatsten veilig te stellen, wat niet gebracht kan worden onder de grond waar op artikel 56 van het EEG-Verdrag afwijkingen van de vrijheid van de dienstverrichtingen zijn toegelaten. Einde citaat. De Raad van State zegt in het arrest van 24 januari 1995 met betrekking tot het verzoek van VT4 om het besluit van Weckx te schorsen, en ik citeer : overwegende dat de Raad van State alleen maar kan vaststellen dat het Hof van Justitie nu eenmaal zo geoordeeld heeft. Einde citaat. De Raad van State zegt impliciet dat het reclamemonopolie als gevolg van het arrest van 16 december 1992, geen grond heeft. Ik gun VTM het reclamemonopolie, maar het perverse gevolg daarvan is wel dat we te maken hebben met een commerciële omroep waarop we geen enkele controle kunnen uitoefenen en waarop geen enkele regelgeving van toepassing is. Deze zender mag te pas en te onpas dingen uitzenden, waar niemand van ons gelukkig mee is. Mijnheer de minister, ik begrijp niet waarom u deze logica niet wilt vatten.

In deze commissie moeten we een gedachtenwisseling voeren over het windtunneleffect en ons afvragen in welke mate we daar vanuit Vlaanderen op zullen reageren. De hervorming van onze openbare omroep is zeer belangrijk. Ik stel dan ook voor om prioriteit te verlenen aan het ingediende voorstel van decreet. Ik zou de minister willen vragen, zoals we ook in de nota De Graeve al konden lezen, om te onderzoeken in welke mate de openbare omroep zich zal kunnen integreren in een Europees en mondiaal netwerk. Een Vlaamse openbare omroep is gedoemd om te barsten door de schaal-effecten. We moeten een offensieve denkstrategie aankleven en nagaan op welke manier we onze

Van Mechelen

omroep definitief zullen hervormen. Deze omroep moet in Europa kunnen blijven meespelen en mag niet worden gekraakt door de commerciële belangen die de overhand krijgen in de media.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Ik wil de discussie niet rekken : het is niet de eerste keer dat we ze voeren en het zal ook niet de laatste keer zijn. Als de situatie van het VTM-monopolie inderdaad zo eenvoudig zou zijn, hadden we deze discussie twee jaar geleden al uit de wereld geholpen. Ik verwijs naar de huidige televisierichtlijn : de concessie, organisatie en vergunningen zijn exclusieve bevoegdheden van de lidstaten. Gekoppeld aan het neutraliteitsbeginsel zou men eventueel één commerciële omroep kunnen erkennen per regio.

Mijnheer Van Mechelen, ik ben er niet van overtuigd dat VT4 ooit de ambitie heeft gehad – of nog heeft – om een Vlaamse zender te worden. VT4 heeft wel de ambitie om een Britse zender te blijven, dit om de hier verboden kinderreclame te kunnen uitzenden. Dat moet duidelijk worden gezegd : VT4 wil zo vlug mogelijk een Britse licentie zodat het verder zijn zin kan blijven doen.

De voorzitter : De heer Van Wallendael heeft het woord.

De heer Tuur Van Wallendael : Mevrouw de voorzitter, ik wil een kleine opmerking maken bij de laatste uitspraak van de heer Kuijpers over het grensoverschrijdende aspect. Hij bedoelt daarmee dat uitzendingen vanuit Brussel in Vlaanderen zullen worden ontvangen. Dit gebeurt via de lucht en daar kunnen we dus zeer weinig aan doen. Ik kan hem echter geruststellen : men moet over een antenne beschikken, wat nog zeer weinig Vlamingen doen.

Ik heb er trouwens graag een zender bij : dat is een verrijking en ik wil daar graag naar kijken. Ik zal echter niet kunnen kijken, want ik heb geen antenne. Als hij schrik heeft dat mijn Vlaming-zijn in gevaar wordt gebracht door een Brussels zendertje, vergist hij zich.

De voorzitter : De heer Kuijpers heeft het woord.

De heer Willy Kuijpers : Ik spreek me niet uit over wat er op die zender zal worden vertoond, ik stel alleen vast dat er grensoverschrijdend wordt gehandeld. Een lokale radio in een dorp moet zich

aan de regels houden. Hetzelfde geldt voor een lokale televisiezender zoals de ROB in Brabant. Toelaten dat een Brusselse burgemeester, die tegelijk voorzitter is, bovenop zijn administratieve toren een antenne zet, is de anarchie in de hand werken. Mijnheer Van Wallendael, ik heb geen boodschap aan uw kwantitatieve en caritatieve benadering. Een lokale radio in de gemeente mag ook niet verder reiken, ik zal daar als burgemeester zelf op toezien.

Mutatis mutandi, mijnheer de minister, denk ik dan ook dat u wel een initiatief moet nemen. We moeten samen met de andere regio's naar Europa stappen om daar ons beeld van het Europees mediaveld weer te geven. Op de Conferentie van enkele regio's in Barcelona heeft men een brief aan de Europese Gemeenschap gericht met de vraag over te stappen naar een nieuw statuut. Juist in die sector evolueert het kapitaal en de techniek immers zeer snel. Het is niet ondenkbaar dat minister Van Rompuy hier het voortouw zou nemen.

Mijnheer Van Wallendael, uw ziel is niet in gevaar, evenmin als de mijne : ik heb mijn opleiding gedeeltelijk in het Frans genoten. Het gaat echter niet om de taal, maar wel om de spelregels die moeten worden geëerbiedigd. Als we zeggen dat we er niets aan kunnen doen, kunnen we ook onze boeken sluiten en ophouden met praten. We kunnen de zaken op straat gaan uitvechten, maar ik ben geen voorstander van die aanpak. De minister moet zijn democratische plicht vervullen en contact opnemen met de Brusselse overheid.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Het laatste thema komt de volgende dagen aan de orde en valt buiten deze interpellatie.

Ik heb weinig toe te voegen aan de interpellaties, omdat het hier vooral om stellingen gaat. Ik geef toe dat ik niet zo vertrouwd ben met het door de heer Kuijpers vernoemde Comité van de Regio's. Ik maak er geen deel van uit, maar zal de collega's die dat wel doen, vragen in welke mate het media-luik er aan bod komt. Ik weet echter wel dat het mogelijk is dat een aantal regio's een aantal stellingen ontwikkelen en dat de nationale lidstaten vervolgens een heel andere klok laten luiden. Zo is Spanje bijvoorbeeld een voorstander van het afschaffen van publieke omroepen, tenzij op regionaal of lokaal vlak. Het is niet duidelijk wiens standpunten uiteindelijk worden verwoord. Binnen de Europese ministerraad van cultuurministers

Van Rompuy

moeten wij dat ook waarmaken : we zijn in feite de pleitbezorgers van een culturele identiteit en van een publieke omroep die een cultuur moet uitdragen.

Met uw opmerkingen over het regionale niveau zal rekening worden gehouden, misschien kan de discussie zo worden aangezwengeld. De regio's zijn vaak meer voorstander van zenders met een publiek karakter dan de lidstaten zelf, waar het hele beleid in een commercieel circuit is terechtgekomen. Ik zal de vraag overbrengen aan de minister-president.

Meer zal ik op deze interpellaties niet antwoorden : de stellingen zijn wat ze zijn. Mijnheer Van Mechelen, ik hoop dat Europa initiatieven zal ontwikkelen om tot een aanpassing te komen. Wij houden ons echter bij onze lijn. Deze zaak wordt ongetwijfeld vervolgd.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer van Mechelen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Zij moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 16.05 uur.*
